

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXVI. Ecquibus Vouere castitatem fas, nefasue?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

LVTHERO-CALVINISTÆ: Compluribus. 1. Cœlibatus repugnat naturæ, danti sexuum diversitatem, & vim generativam. 2. Mundus periret, si omnes continerent. 3. Ex cœlibatu minuitur numerus Christianorum. 4. Morbi subinde oriuntur; seruandæ est autem valetudo. 5. Vis generandi est bona; quia erat etiam in natura nondum lapsa, estque in animantibus. 6. Virtus per se, vt bona, appetitur: Virginitas verò non propter se, sed ad expeditius orandum. &c. ergo non est virtus. &c.

AVTOR. Hoc verò nugari est in re grauissima.

DICO AD I. Hæc ratio fuit Iouiniani, teste Hieronymo lib. 1. Iam est Lutheri & Erasmi. Naturæ dona sunt propter bonum speciei, non individui præcipuè.

AD II. Semper erunt plures imperfecti quàm perfecti, id est, Continentes. Ita Hieronymus. At Augustinus: *Vitam omnes continerent, multò citius Dei ciuitas compleretur, & acceleraretur terminus seculi.*

AD III. Ambrosius lib. 3 de Virg. *Qui ergo quaesuit uxorem, qui non inuenit? Item ea ratione oportet inducere polygamiam.*

AD IV. Morbi ex Incontinentia & crapula nascuntur; non ex Continentia. Dein; hæc dignitate compensat vitæ breuitatem, superat longæuitatem.

AD V. Inclinatio naturalis in absolutè necessariâ rem, est comedere, &c. In cõditionatè necessariam ob circumstantias, est Nubere. Conditionata necessitas erat in natura integra, estque in lapsa, absoluta in animantibus. Nam hæc ad conseruandam speciem: illa ad ferius, citiusue replendum cœlum, saluâ temperantiâ.

AD VI. Virginitas, vt est perfecta refrænatio concupiscentiæ, mediumque ad maius bonum patriæ purioris, sic est virtus. Cætera, quæ ex Conciliis, & S. Patribus adducunt, vide apud *Bell. libr. 2. c. 33-34.*

QVÆSTIO LXVI.

Ecquibus Vouere Castitatem fas, nefasue?

LVTHERSVS *libro de Votis monasticis.* Viris nõ ante annum 70. aut 80. Sic & Augustina Confessio *artic. 27.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 15. §. 19.* Olim vouere nefas ante 60. annum sc̄minis. Sic & Martyr.

SVADET. I. Quia, 1. Tim. 5. *Adolescentiores viduas deuota, seu, reuice.* 2. Ibid. *Volo iuniores nubere.*

AVTOR. I. Fidelibus, in vsu liberi arbitrii constitutis, vouere castitatem licet. I. Sic Scriptura & exempla, in *Antichristo part. 2. q. 27.* 2. Sic Patres S. Athanasius *libr. de human. Verbi,* dicit, Pucros Virginitatem profiteri doctos à Christo esse. Basilius *in quæst. fusè disput. quæst. 15.* Pucros ad monasterium recipiendos; at non ad professionem, nisi vsum habentes liberi arbitrii. Ambrosius lib. 3. de Virg. *Non atas reicitur; sed animus examinatur.*

II. **A**D Publicam tamen professionem recipiendus nemo ante ætatis annum XVI. *Trid. Sess. 25. c. 15.*

DICO AD I. *Reijce,* scilicet à numero præbendarum, quæ alere se nequeant sexagenariæ; non autem à voto Continentiæ.

AD II. Id est Consilium; vt hoc *Volo omnes esse sicut meipsum.*

Ff 3 II. Lv.

II. LUTHERANI, VI MAGDEBURGENSES *Cent. 4. c. 10. Cent. 6. c. 6. Martyr, l. de calib.* Nefas liberis, quantævis ætatis, uere castitatem, inireue Religionem, parentibus inuitis.

SVADET istis. 1. Quia quartū Decalogi obligat in omni ætate. 2. Quia vxor absq; consensu viri, aut Domini, seruus nequit ingredi Religionem: Ergo nec filius sine parentum consensu.

AVTOR. Si parentes sine filiorum auxilio queant viuere; & attigerit pubertatis annum filius 14 filia 12, tunc licet vel inuitis parentibus inire Religionem. I. Sic Scriptura, in *Antichristo part. 2. q. 27.* 2. Sic Canones & Patres: *Bell. l. 2. c. 36. Ratio Amb. l. de Virg. Cui licet maritum eligere; Cur non li. et Deum preferre?* Chrysostomus homil. 84. in Ioan. *Cum spiritualia impediunt parentes, nec agnoscendi quidem sunt.*

DICO AD I. Ad hoc Eph. 6. *Obedite parentibus, additur, in Domino, id est, nõ in iis, quæ impediunt pietatem.*

AD II. Rectè, quia, I. Cor. 7. *Vir non habet corporis sui potestatem, sed vxor; & contrà.*

III. LUTHERANI: VI Petrus Martyr in I. Cor. 7. *Nõ lice fraudare inuicem, nisi foridè ex consensu, a tempus.* Ergo uouere continentiam nõ licet, minus perpetuam. Quia 2. Matth. 19. *Quod Deus coniunxit, homo non separet.*

AVTOR. At licet ex consensu mutuo. 1. Quia si *ad tempus*, vt vacetis orationi, licet; & *reuerimini in idipsum*, hoc dicit *secundum indulgentiam*: ergo secundū perfectionem licet in perpetuū. Sic Hieronymus, Ambrosius, Theodoretus. 2. Exempla suppetunt complura: *Matth. 1. Maria & Iosephi.* Heluidi enim hæresis fuit, B. Mariam non seruasse Virginitatē. *Magdeb. Bucerus, Martyr, Calu.* dicunt eo

contraxisse animo, vt per copulam prolificaret.

IV. LUTHERANI, VI Kemnitius ad S. ff. 24. *Cap. 6. Trid. Magdeburgense. Cent. 1. lib. 2. cap. 12.* Erasmus in I. Cor. 7. Per monasticam p. ocellionem sol. inquit matrimonium seu ratum & consummatum, seu ratum tantum.

SVADENT istis. 1. *Matth. 19. & I. Cor. 7.* insolubile pronunciat, etiam Consummatum; nam actus coniugii non est eius essentia; ideo, trumque differt accidente. 2. Ratum, est verum Matrimonium; cum significet verè Christi & Ecclesie vnionem. 3. Ratum dat alteri potestatem corporis. Ergo inuito altero alter uouere nequit Continentiam,

AVTOR. Soluitur per Professionē matrimonium duntaxat Ratum: non soluitur Consummatum. 1. Ratum; quia licet ex cõsensu mutuo uouere perpetem continentiam. Liqueat suprà. Et Sanctorum exempla Deus approbavit, & Ecclesia. 2. Consummatum verò non soluitur; 1. Quia minimum de consummato debent intelligi ista: *Matth. 19. Quos Deus coniunxit. & I. Cor. 7. Præcipio non ego, sed Dominus, mulierem à viro non discedere.* Ita Patres.

DICO AD I. II. Ea rectè probant Ratum non esse solubile ab humana autoritate: at non probant non dirimi à Deo posse: qui tunc dirimit, cum ad perfectiora vocat. *Ratum* igitur & *Consummatum* nec essentialiter differunt, nec accidentaliter; quia vt vnumque est verum Matrimonium: Sed vt perfectum & imperfectum differunt. Hoc enim est in actu signato, illud in exercito.

AD III. In dando potestatem semper subintelligitur tacitè; Nisi vota altiora uocent ad spirituales nuptias cum bono suo, sine damno comparis.

Quæ.